

PARAGRAFTA ANLAM: KONU VE ANA DÜŞÜNCE

Aşağıda verilen paragrafların konu ve ana düşüncelerini yazınız.

Spor yapmanın sağlıklı olmadaki etkisi çok büyüktür. Spor yapan insan terleme yoluyla vücudundaki zararlı maddeleri atar, vücudunda zararlı yağ birikmesi olmaz; her zaman canlı, dinç ve enerjik olur.

Konu:

Ana Fikir:

Paragraf sorularını çözerken metne bağlı kalmak gerekir. Seçeneklerdeki yargıların, kendi düşüncelerimize göre doğru ya da yanlış olması önemli değildir. Önemli olan, paragrafa göre düşünebilmek, yargıların doğruluğunu ya da yanlışlığını paragrafa göre belirlemektir.

Konu:

Ana Fikir:

Günlük hayatımız içinde kullandığımız sözcükler duygularımızı ve düşüncelerimizi düzenliyor. Olumsuz sözcükler, içimizdeki heyecanı yok ederken sürekli içimizden fısıldadığımız olumlu sözcükler bizi hem yönetiyor hem de kendimizi daha iyi hissetmemizi sağlıyor.

Konu:

Ana Fikir:

Her şeyden önce "Ben tek başıma neyi değiştirebilirim ki?" düşüncesini sıyrıp atmalıyız üzerimizden. "Bir insan" pek çok şeyi değiştirebilir, yeter ki sahip olduğu gücün farkında olsun.

Konu:

Ana Fikir:

PARAGRAFTA ANLAM: BAŞLIK VE ANAHTAR KELİME

Aşağıda verilen paragrafların anahtar kelimelerini çıkarın ardından başlık belirleyiniz.

Saate bakmaksızın kapısını çalabileceği bir dostu olmalı insanın. "Nereden çıktın bu vakitte?" dememeli, bir gece yarısı telaşla yataktan fırladığında. Gözünün dilini bilmeli, dinlemeli sormadan, söylemeden anlamalı. Arka bahçede varlığını sezdirmeden, devamlı bekleyen vefalı bir ağaç gibi kökleşmeli hayatında. Sen, her daim onun orada olduğunu hissetmelisin.

Anahtar Kelimeler:

Günümüz çocukları doyumsuz. Hiçbir şey onları mutlu etmiyor. Bugün kırklı yaşlarını sürmekte olan bizlerin çocukken doğru düzgün hiçbir şeyi yoktu. Ama hayallerimiz vardı, sonsuz hayallerimiz... Günümüz çocuklarının ise her şeyleri var fakat hayalleri olmadığı için hep bir şeyleri eksik. Hep bir şeyleri eksik olduğu için de doyumsuz ve mutsuz oluyorlar.

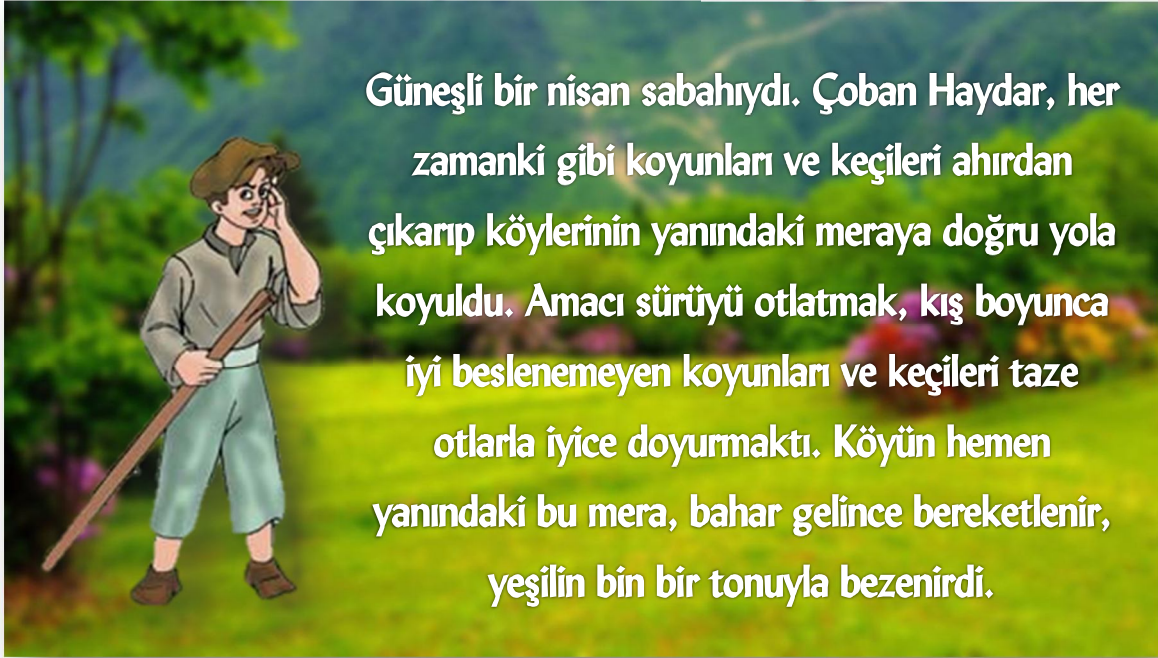
Anahtar Kelimeler:

PARAGRAFTA ANLAM: METİN ÇÖZÜMLEME

Aşağıda verilen paragrafın olay, zaman, yer, şahıslar ile ilgili ayrıntıları tespit ediniz.

ŞAHISLAR:

ZAMAN:

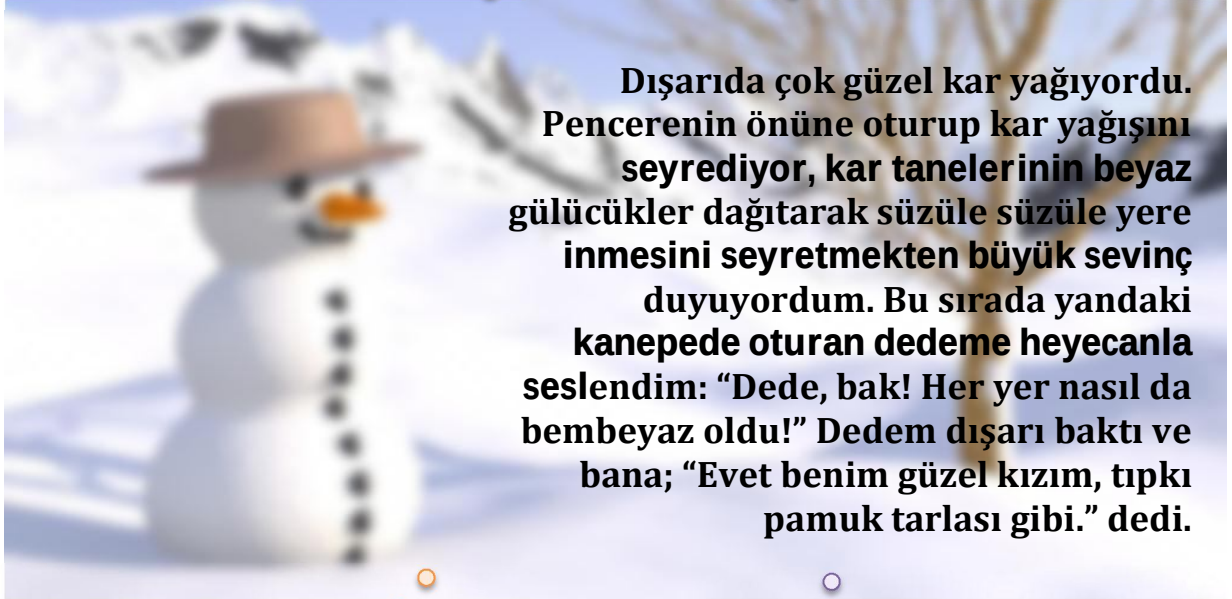
YER:

OLAY:

Aşağıda verilen paragrafın olay, zaman, yer, şahıslar ile ilgili ayrıntıları tespit ediniz.

ŞAHISLAR:

ZAMAN:

YER:

OLAY:

Aşağıda verilen paragrafın olay, zaman, yer, şahıslar ile ilgili ayrıntıları tespit ediniz.

ŞAHISLAR:

ZAMAN:

Selin, küçük kardeşi Alihan hakkında anne ve babasının konuşmalarını duyduğu zaman yalnızca sekiz yaşındaydı. Kardeşi çok hastaydı ve onu kurtarabilmek için ellerinden gelen her şeyi yapmışlardı. Alihan'ın yalnızca çok pahalıya mal olacak bir ameliyatla kurtulma şansı vardı fakat bunun için yeterli paraları yoktu. Babasının, umutsuz bir biçimde annesine şöyle fısıldadığını duymuştu Selin: "Yalnızca bir mucize onu kurtarabilir." Bu sözleri duyar duymaz usulca kendi odasına yürüdü Selin.

YER:

OLAY:

PARAGRAFTA ANLAM: PARAGRAFA YÖNELİK SORULAR

Aşağıda verilen paragraflarla ilgili soruları yanıtlayınız.

Çin'in kırsal kesiminde yaşam savaşı veren bir aile vardı. Dede, baba, anne ve çocuktan oluşan bu aile oldukça sıkıntı çekiyordu. Bir gün baba, yılların verdiği yorgunlukla bir köşede oturmaktan başka işe yaramayan dedeyi, pazar sepetine koyarak ve nehre doğru yola çıktı. Nehrin kenarına geldiğinde adamın kızı da oradaydı. Çocuk babasına ne yaptığı sordu.

Baba "Büyük babanın bize yük olmaktan başka yaptığı bir şey yok. Onu bu sepetle beraber nehre atmaya karar verdim" dedi.

Çocuk heyecanlanarak atıldı. "Aman baba, sepeti atma. Çünkü bir gün gelip sen de yaşlandığında o sepet bana lazım olacak"

Baba, dedeye ne yapmak istiyor, sebebi nedir?

Çocuk sepeti babasının neden atmasını istemiyor?

Hikayede bize verilen mesaj (ana fikir) nedir?

Aşağıda verilen paragraflarla ilgili soruları yanıtlayınız.

Yıllarca önce bir yerde okumuştum. Nerede, kimin başından geçiyordu?
Unutmuşum. Yalnızca hikâyesi aklımda: Altmışlık ünlü bir ressam, bir lokantaya girer. Gerçi cebinde parası yoktur, ama aldırılmaz. Karnını güzelce doyurur. Sonra bir çırpıda lokantacının portresini çizerek masaya bırakır.
Kalkarken adam gelir: Resme bakar, beğenir.

“Güzel ama bir dakikada yaptınız bunu.” der. “Oysa bir saattir yiyorsunuz!”

“Bir dakika değil!” diye karşılık verir ressam. “Altmış yıl bir dakika!”

Öyküdeki ressam, lokantacıya borcunu nasıl ödemek istiyor?

Lokantacı ressamın davranışına nasıl tepki veriyor?

Yazara göre, kültür eserleri nasıl ortaya çıkar?

Aşağıda verilen paragraflarla ilgili soruları yanıtlayınız.

Atatürk, Türk olmakla övünen, milletin bir bireyi olmakla kıvanç duyan bir önderdi. O, “Türk, övün, çalış, güven.” demekle çok sevdiği milletine şunları söylemek istemiştir: “Köklü bir geçmişe sahip olan Türk milletiyle övünmek yerinde olur. Bu övünmeye layık olmak için çalışmak lazımdır. Her sahada, bilhassa medeniyet âlemine eser vermek için çalışkan olmayı hedef tutmalıdır. Geleceğe güvenebilmek için bugün çalışmak lazımdır. Yalnız tarih övücü bir meziyet sayılmaz.”

Atatürk’ün insan ve millet sevgisi, hepimiz için örnek olmalıdır. Onun sevgisi evrenseldir. O, hangi milletten olursa olsun tüm insanların mutluluğunu isterdi, onları severdi.

İbeyi LAÇIN

Atatürk bizden neyi hedeflememizi istiyor?

Atatürk için “Onun sevgisi evrenseldir.” sözüyle anlatılmak istenen nedir?

○

Aşağıda verilen paragraflarla ilgili soruları yanıtlayınız.

İstanbul'da kenar semtlerden birinde oturan yaşlı bir kadın, padişahın huzuruna çıkmak istediğini saraydaki görevlilere bildirmiş. Bunun üzerine sultanın karşısına çıkarılmıştı.

Yaşlı kadın: Evinin soyulduğunu ve bu olaydan padişahın sorumlu olduğunu söyleyerek, şikayette bulunur. Bunun üzerine hiddetlenen Kanuni: "Bana bak kadın, sen niçin bu kadar derin uyku uyudun da evinin soyulduğunu duymadın?" deyince, yaşlı kadın: Padişahım! Kusura bakma, biz seni uyanık bilirdik, onun için evimizde rahat uyuyorduk der.

Bu cevap üzerine Kanuni utanarak: -Haklısınız diyerek, kadının çalınan mallarının bedelini kendi malından öder.

Metindeki kahramanlar kimlerdir?

Yaşlı kadının padişah huzuruna çıkmak isteme sebebi nedir?

Padişahın önce sinirlenip sonra zararı ödemesine yol açan nedir

Aşağıda verilen paragraflarla ilgili soruları yanıtlayınız.

Kanuni Sultan Süleyman, sarayın bahçesindeki armut ağaçlarını kurutan karıncaların öldürülmesi için Şeyhülislam Ebussuud Efendi beyitle fetva istemiş:

*Ürüne zarar verse karınca
Zararı var mıdır onları öldürünce*

Ebussuud Efendi bir beyitle cevap vermiş:

*Yarın Hakk'ın yanına varınca
Süleyman'dan hakkını alır karınca*

Metindeki kahramanlar kimlerdir?

Padişah şeyhülislamdan ne için izin istiyor ve bunu isteme nedeni nedir?

Bu parça ile ilgili ne gibi bir çıkarım yapılabilir?

PARAGRAFTA ANLAM: PARAGRAFİN BÖLÜMLERİ

Aşağıda verilen cümlelerden paragrafın giriş cümlesi olabileceklere işaret koyunuz.

Paragrafı oluşturan cümlelerin her birisinin kendine özgü yeri vardır.

Bunlar halkın ağaca verdiği önemi gösterir.

Ağaç sevgisi de halkımızın değerlerindendir.

Ağaç sevgisi toplumumuzun belleğine kazınmıştır.

Oradan geçip İstanbul'u almaya çalışıyorlardı.

Aşağıda verilen paragrafların sonuç kısmının altını çiziniz.

Günlük yaşamımızda kullandığımız birçok madde sağlığını tehdit ediyor. Öyle ki soluduğumuz havadan, yediğimiz yemeklerden bile vücudumuza bol miktarda zehirli kimyasal maddeler giriyor. Egzozlardan, bacalardan havaya karışan dumanlar zehirli maddelerle dolu. Sadece dışarı mı? Evde de zehirli maddelerle çevrilmiş durumdayız. Evlerde kullandığımız böcek ilaçları, temizlik maddeleri vücudumuzu zehirleyen maddelerden sadece ikisi. Bu yüzden sağlıklı kalabilmek için yaşamımıza, yiyip içtiklerimize dikkat etmeli, sağlığımızın kıymetini bilmeliyiz.

Düşüncelerinizi kimseyle paylaşmaz, düşünce-lerinizin çevrenizdeki insanlarda uyandırdığı etkiyi bilmezseniz, düşüncelerinizin doğrulu-ğunu da yanlışlığını da asıl değerini de anlayamazsınız. Bir eksiği varsa onu gideremezsiniz. Değerini, etkisini ölçemediğiniz için de bir saplantı olarak kalır o düşünce sizde. Yani kurtulamazsınız ondan, büyütürsünüz içinizde onu ve bir süre sonra her şeyi o düşüncenizin arkasından görmeye başlarsınız.

PARAGRAFTA ANLAM: PARAGRAF OLUŞTURMA VE TAMAMLAMA

Aşağıdaki paragrafta boş bırakılan kısımları paragrafa göre tamamlayınız.

Yalnızca insanların değil, insanlığın da bir belleği var. Bu bellek, geçmiş uygarlıkları günümüze taşıyan, tarihin tozları arasından sıyrılıp gelen şeyleri öğrenip bilgimizi artırmamızı sağlayan şey: yazı. Yazı sayesinde...

Türkçenin birbirinden güzel ve çarpıcı deyimleri, atasözleri, dua ve bedduaları vardır. Kullanırken pek de düşünmeyiz bunların ardındaki birikimi, bilgeliği. Ama her biri yüzyılların süzgecinden geçerek gelmiştir bugüne. Hani bir yabancı kalkıp da anlamlarını sorsa, çevirme-mizi istese bir an için afallarız. Kolay değildir zira...

Ağız ve diş sağlığında en önemli iki hastalık, diş çürükleri ve diş eti iltihaplanmalarıdır. Diş eti hastalıkları, kimi zaman diş yuvasının bulunduğu çene kemiğinin erimesine kadar ilerleyen bir etki yapabilir. Diş sağlığının bozulması...

Pantolonum biraz sıkıyorsa aç kalmıyorum demektir. Gölgem beni izliyorsa güneş ışığı görüyorum demektir. Camları silmem, çatıyı onarmam gerekiyorsa bir evim var demektir. Annem azarlıyor, babam kızıyorsa...

PARAGRAFTA ANLAM: PARAGRAFLARLA METİN OLUŞTURMA

Aşağıda madde olarak verilen konular metnin her bir paragrafının konusudur. Taslaktaki konulara dikkat ederek ve konu bütünlüğünü koruyarak bir metin oluşturunuz.

TASLAK

1. Kitabın tarifi
2. Kitap türleri
3. Kitabın faydaları
4. Kitap olmasaydı

PARAGRAFTA ANLAM: DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI

Aşağıdaki paragraflarda kullanılan düşünceyi geliştirme yollarını karşlarına yazınız.

Tanımlama

Örnekleme

Benzetme

Tanık Gösterme

Sayısal Veri Kullanma

Karşılaştırma

Paragraflar	Düşünceyi Gelişme Yolu
Destanlar, tarihten önce ve tarihin başlangıcı sırasında bir milletin geçirdiği maceraları, yetiştirdiği kahramanları; doğa, evren ve toplum olayları hakkında düşündüklerini ve bunlar karşısında aldığı vaziyetleri anlatan din ve kahramanlık hikâyeleridir.	
Konuşma ile yazma farklıdır. Konuşma geçicidir, yazma kalıcı. Konuşma anlıktır, yazma sonsuz. Yazıya geçirilen her şey olduğu gibi korunur. Konuşma ise saman alevi gibi söylendiği anda yitip gider.	
Bir yerde sabit cıvata gibi dönüp duranların ne kendilerine faydaları vardır, ne çevredekilere. Oysa dünyaya bakalım; her şey değişir, durmadan yol alır. Su, buhar olur, yağmura dönüşür; tohum, baş verir, çiçeğe durur; civciv, pek cılız doğar, kocaman bir horoz olur.	
Deneme, büyük savlar içermez. Daha çok duyguya, sezgiye, birikime ve akla dayanır. Denemede yazar kendi birikimini, içinden gelenleri özgürce aktarır. Bu nedenle Nurullah Ataç deneme için: “Deneme benim ülkesidir.” der. Bu görüşe katılmamak elde değildir.	
Tabiatın harika, sessiz süpürgeleri ormanlar yaratılmasaydı yaşadığımız dünya tozdan geçilmeyecekti. 1000 m ² ladin ormanı yılda 32 ton, kayın ormanı 68 ton ve çam ormanı ise 30-40 ton tozu hüp diye emebilir ve havadaki zehirli gazları da filtre eder.	
Birikimsiz yazarlık saman alevi gibidir. Saman alevi çabucak tutuşup yine çabucak söner. Yazmak için yeterli donanıma sahip olmayan birikimsiz yazarlar da parlamış olsalar bile elbet bir gün saman alevi gibi sönüp giderler.	

PARAGRAFTA ANLAM: ANLATIM BİÇİMLERİ

Aşağıdaki paragraflarda kullanılan anlatım biçimlerini karşlarına yazınız.

Betimleme

Öyküleme

Açıklama

Tartışma

Paragraflar	Anlatım Biçimi
Başımızın üstünde her zaman yeşil, iğne yapraklı dallardan örülü bir çatı var. Dallar öylesine sık ki, güneş ışığı aşağıya süzülemiyor bile. Ormanın içine doğru kilometrelerce uzayıp giden toprak bir yol... Çevredeki çiçeklerin insanı bayıltıcı kokusu ve kuşların tatlı nağmeleri...	
Derse geç kalmıştım. Hemen bir taksi tuttum. Taksici beni derse yetiştirmek için biraz hızlı sürdü. Önümüzde giden araç ani fren yapınca ona arkadan çarptık. Bereket, taksici hemen frene basmıştı da çarpışma hafif oldu. Tabî ben de derse yetişemedim.	
Bazı bilim adamları yanlış, anlaşılabilir bir Türkçe ile yazıyorlar. Üstelik bunlar, edebiyatçı olmadıklarını ileri sürerek, hoş görülmelerini de istiyorlar. Ama bu, mazeret olamaz. Çünkü bizim onlardan istediğimiz; duygu ve düşüncelerini düzgün bir dille yazmalarıdır. Bunun için de sanatçı olmaya gerek yoktur. Her insan ana dilini hatasız kullanacak ölçüde bilmelidir.	
Yakup Kadri Karaosmanoğlu edebiyatımızın önde gelen sanatçılarından biridir. Roman, hikâye, anı gibi değişik alanlarda eserler vermiş olan sanatçı daha çok romanları ile tanınmaktadır. Romanlarında önceleri kişisel konuları işleyen sanatçı daha sonra toplumsal konulara yönelmiştir.	
Kahramanları hayvanlar, bitkiler, cansız varlıklar olan masallar da vardır. Genelde manzum olarak söylenen, insanlara ders verme amacını güden bu tür masallara fabl diyoruz. Doğu kültüründe Beydaba, Batıda Aisope ve La Fontai-ne ünlü fabl yazarlarıdır. Fabllar dünyaya Hindistan'dan yayılmıştır.	
Türk Dil Kurumunun çıkardığı "Türkçe Sözlük"ün yedinci baskısı 1983'te yayımlanmıştır. İlk altı baskısı tek cilt olarak yayımlanan Türkçe Sözlük, ilk defa bu baskıyla iki cilt olarak çıkarılmıştır. Madde başı 40.836, madde içi 18.891 olmak üzere 59.727 sözden oluşan yedinci baskı Türkçe Sözlük'ün söz varlığına metin taraması yoluyla katkılarda bulunduğu gibi bölge ağızlarından da yararlanılmıştır.	

PARAGRAFTA ANLAM: ANLATICI TÜRLERİ

Aşağıdaki paragraflarda kullanılan anlatıcı türünü karşısına işaretleyiniz.

Paragraflar	1. Kişi Ağız	3. Kişi Ağız
Kapıya doğru yürüdüm. Kapıyı yavaşça açtım. İçeri girdim. Evin çok düzenli olduğunu gördüm...		
Kapıya doğru yürüdü. Kapıyı yavaşça açtı. İçeri girdi. Evin çok düzenli olduğunu gördü...		
Sultan Murad Han o gün bir hoştur. Telaşeli görünür. Sanki bir şeyler söylemek ister sonra vazgeçer. Neşeli deseniz değil, üzüntülü deseniz hiç değil.		
İnsanların çoğu kaybetmekten korktuğu için, sevmekten korkuyor. Sevmekten korkuyor, kendisini sevmeye layık görmediği için. Düşünmekten korkuyor sorumluluk getireceği için. Konuşmaktan korkuyor, eleştirilmekten korktuğu için...		
New York'ta yaşayan bir öğretmen, Lise son sınıfındaki öğrencilerinin "diğer insanlardan farklı özelliklerini" vurgulayarak onurlandırmaya karar vermiştir. California Del Mar'dan Helice Bridges tarafından geliştirilmiş süreci kullanarak, her bir öğrencisini teker teker tahtaya kaldırdı...		
Bütün duygu ve düşüncelerimi dile getirebilseydim, size şunları söylemek isterdim: Sürekli bir büyüme ve değişme içindeyim...		
Sizin çocuğunuz olarak doğmak elimde değildi. Ama seçme hakkım olsaydı, sizden başka kimsenin çocuğu olmak istemezdim...		

PARAGRAFTA ANLAM: GÖRSEL YORUMLAMA

Aşağıdaki görsellerde ne anlatılmak istenmektedir? Altındaki boşluklara yazınız.

